

דרישת שלום מירושלים המשוחררת

מעטפה מראשית ימי השלטון הבריטי בארץ ישראל

ימים ספורים לאחר כיבוש ירושלים על ידי כוחות הצבא הבריטי נוצרה ההזדמנות לתושבי העיר לחדש את הקשרים שנותקו במהלך המלחמה עם קרובים וידידים שהתגוררו בארצות שהיו אויבות לאימפריה העות'מאנית. באוסף אלכסנדר שמורה גלויה שנשלחה על ידי לואיז בלדנספרגר מירושלים לאחיה, פיליפ בלדנספרגר, אשר התגורר בצרפת ואשר הקשר עמו נותק עם פרוץ מלחמת העולם הראשונה.

כיבוש דרום ארץ ישראל

בסוף חודש אוקטובר 1917 כבשו כוחות הצבא הבריטי את העיר באר שבע ופרצו בכך את קו ההגנה שהתווה הצבא העות'מאני בדרום הארץ.

במהלך חודש נובמבר התקדמו הבריטים במהירות תוך שהם הודפים את התורכים מחלקה הדרומי של ארץ ישראל, בתחילת חודש דצמבר הם נכנסו ללא קרב אל העיר ירושלים, ובתחילת 1918 הם ייצבו קו הגנה שהשתרע לאורך נהר הירקון ונחל ייטב מחוף הים התיכון ועד נהר הירדן. שני הנחלים נקראו בערבית בשם "עוג'ה", ולכן כונה הקו בשם "קו שתי העוג'ות".

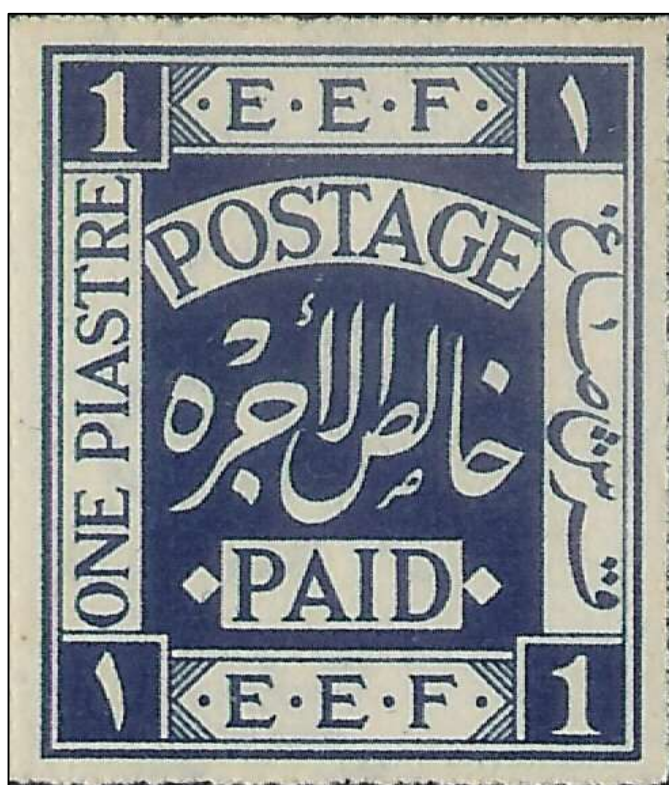

קו שתי העוג'ות נותר ללא שינוי עד חודש ספטמבר 1918, עת פתחו הבריטים במתקפה, כבשו את צפון ארץ ישראל, והכריעו את האימפריה העות'מאנית.

שירותי דואר לשימוש האזרחים

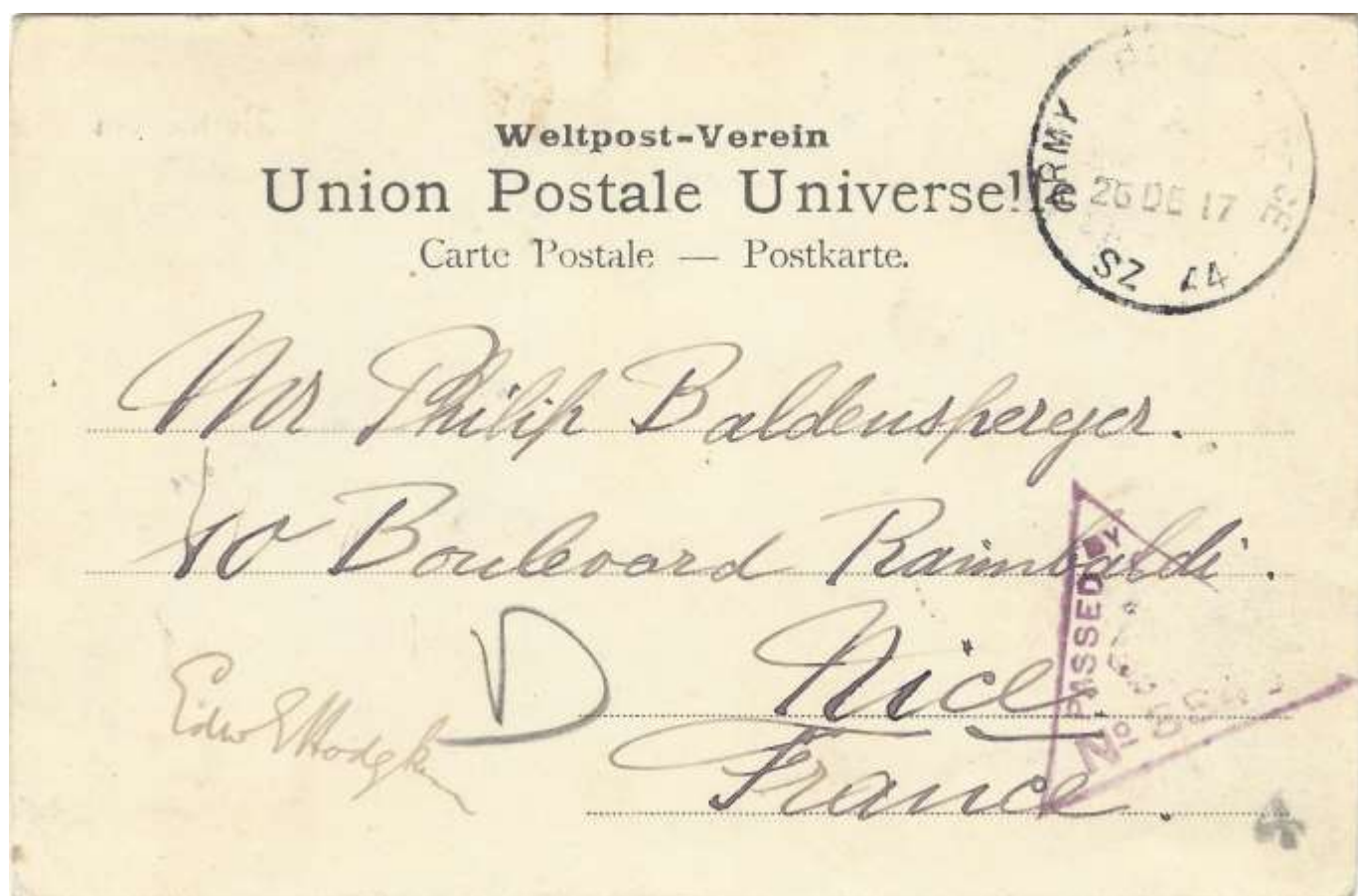
תוך כדי התקדמות הצבא הבריטי נכבשו היישובים האזרחיים, היהודיים והערביים, שלאורך הדרך. הצבא נדרש לטפל באוכלוסייה האזרחית ולספק את צורכי התושבים במגוון תחומים, כולל שירותי דואר.

נקבע כי משרדי הדואר הצבאי הבריטי ישרתו את האזרחים באותם תנאים שסופקו לחיילים הבריטים, ולמעשה יאפשרו להם לשלוח מכתבים רגילים ללא תשלום. הסדר זה, שהחל לפעול במהלך חודש נובמבר 1917, נותר בתוקף עד 10 בפברואר 1918, מועד בו הוכנסו לשימוש בולים מיוחדים שהודפסו לשימוש האוכלוסייה האזרחית בארץ ישראל.

המכתב מירושלים לצרפת

באוסף אלכסנדר שמורים פריטים רבים המתעדים
תקופה זו. אחת הגלויות נשלחה על ידי לואיז
בלדנספרגר מירושלים לאחיה פיליפ בלדנספרגר בעיר
ניס שבצרפת.

המכתב מירושלים לצרפת

הגלויה, שנכתבה בחג המולד, 25 בדצמבר 1917, נמסרה ב-26 בדצמבר 1917, ללא צורך בבול, למשרד הדואר הצבאי הבריטי שנפתח בירושלים ב-15 בדצמבר 1917. המכתב הוחתם בחותמת של משרד הדואר (ARMY POST OFFICE SZ 44).

האות A בחלקה העליון של החותמת מעידה כי היא הוטבעה בשעות הבוקר.

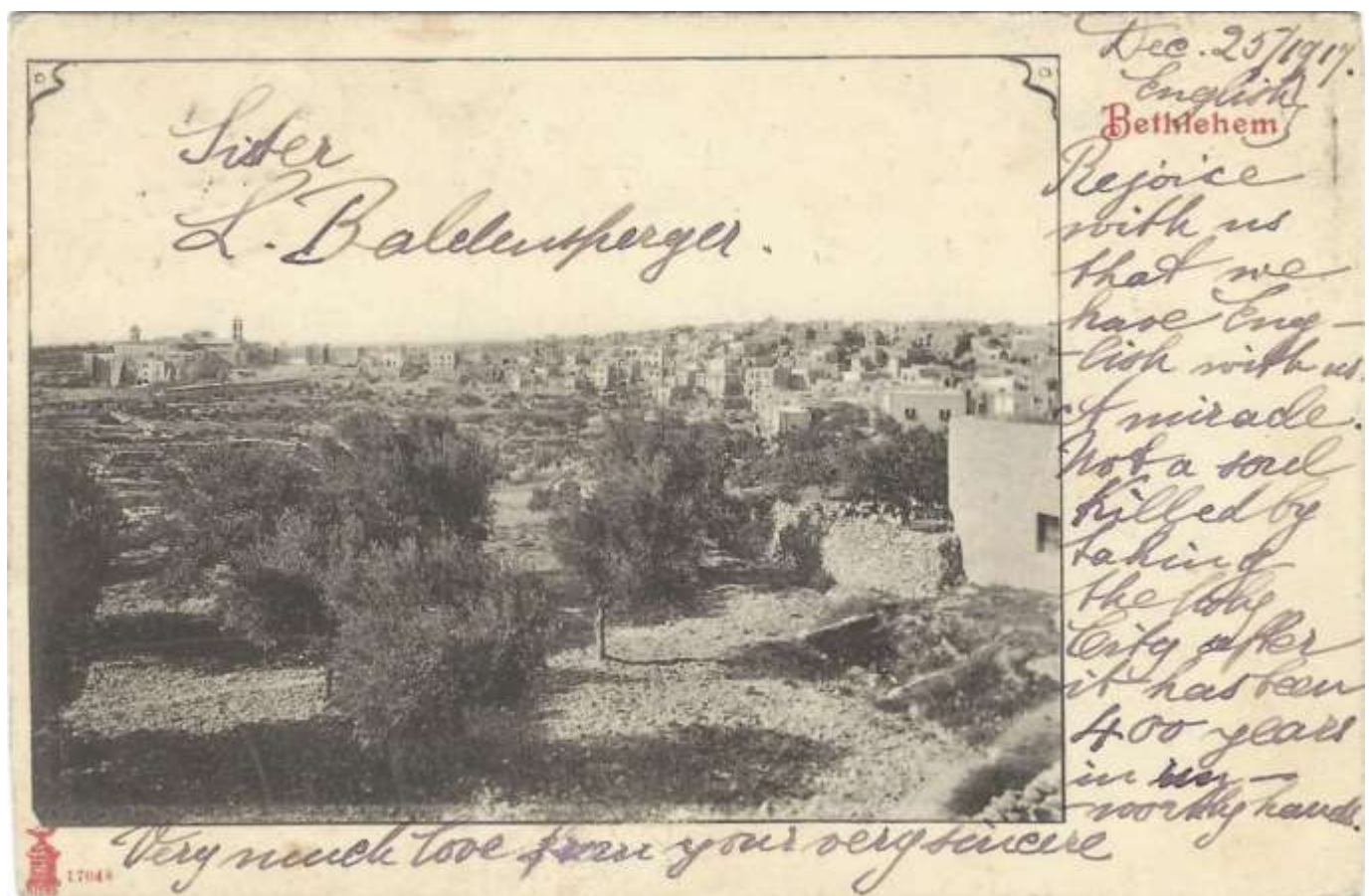
כמקובל בזמן מלחמה נבדק תוכן הגלויה על ידי הצנזורה הצבאית והוטבעה עליה חותמת המעידה כי היא אושרה למשלוח.

המכתב מירושלים לצרפת

תוכן הגלויה מעיד על מצב הרוח המרומם של לואיז בלדנספרגר, אשר זכתה לראות את כניסת הבריטים לירושלים:

השתתף בשמחתנו על שהאנגלים כאן עמנו.
זהו נס. איש לא נהרג במהלך כיבוש העיר
הקדושה, לאחר שהיא הוחזקה משך 400 שנה
בידיים לא ראויות.

פיליפ בלדנספרגר

פיליפ ג'יימס בלדנספרגר נולד ב-5 ביוני 1856 בבית הספר של המיסיון הבריטי בהר ציון בירושלים. אביו, הנרי בלדנספרגר, יליד חבל אלזאס לוריין שבצרפת, הגיע לארץ ישראל בשנת 1848 כמיסיונר בשליחות המיסיון השוויצרי מבאזל.

בשנת 1875 פיליפ התנדב לשרת בחיל הפרשים של צרפת, ובשנת 1880 הוא חזר לארץ ישראל ועסק בגדול דבורים. תוך כדי נדודיו ברחבי הארץ עם כוורות הדבורים הוא הגיע גם לאזור ואדי חנין, שם למד ממנו ראובן לרר, מייסד נס ציונה, את מלאכת יצור הדבש.

פיליפ בלדנספרגר הרבה לפרסם מאמרים על טבע ארץ ישראל ועל מסורותיהם של תושביה, כולל ספר בשם "המזרח הבלתי משתנה".

בשנת 1883 נשא פיליפ לאישה עלמה אמריקאית בשם דברה סטרוב (Deborah Struve), וכעבור מספר שנים עזבו השניים עם ילדיהם ועברו להתגורר בעיר ניס שבדרום צרפת. לבני הזוג נולדו חמישה ילדים, שלוש בנות ושני בנים. פיליפ נפטר ב-4 ביוני 1948 בעיר אנטיב שבדרום צרפת.

לואיז בלדנספרגר

להנרי בלדנספרגר נולדו בארץ ישראל שישה ילדים, חמישה בנים ובת. אחד הבנים טבע בים בחוף יפו, פיליפ עבר להתגורר בצרפת, שניים מן הבנים היגרו לאלג'יר, אולם חזרו כעבור זמן מה לארץ ישראל והצטרפו לאח החמישי ולאחות שהמשיכו להתגורר בארץ.

האחות, לואיז, החליטה בשנת 1906, לאחר פטירת הוריה, לעבור ולהתגורר בתחנת המיסיון שהקים אביה בכפר ארטס שמדרום לירושלים. היא חילקה את זמנה בין הכפר ארטס ובין ירושלים, פעלה לקידום ההבנה בין יהודים וערבים, ופרסמה ספר בשם "מהארז עד האזוב" בו כתבה על הפולקלור של הצמחים בארץ ישראל.

היא נפטרה ביפו בשנת 1938 בגיל 76 ונטמנה בהר ציון ליד קברי הוריה.